

Perfurasan mina-rai iha bloku Pualaka inisia iha 2027

DILI, 02 Juñu 2026 (TATOLI)-Prezidente Autoridade Nasionál Petróleu (ANP), Gualdino do Carmo da Silva, informa katak estudu sízmiku ba bloku Pualaka finaliza ona no daudaun iha faze preparativu ba perfurasan nian.

“Perfurasan ne’e aprova ba tinan ida-ne’e, maibé orsida sei iha prosesu aprovizionamentu, prosesu ba avaliasan ambientál sira-ne’e hotu. Entaun, bele halo perfurasan bá inísiu tinan oin. Prosesu la’o kapás loos, esforsu hotu la’o ita sei fura”, Prezidente Autoridade Nasionál Petróleu, Gualdino do Carmo da Silva, informa.

Nia dehan projetu bloku Pualaka nian Timor GAP mak nu’udar operadór kontratu empreza internasionál BJP husi Xina ne’ebe halo estudu sízmiku iha Pualaka, lokaliza iha kosta súl hanesan Manatutu, Vikeke, no Manufahi, ne’ebé finaliza ona ninia estudu sízmiku iha tinan kotuk.

Lembra katak, iha lora 12 Dezembru 2025, empreza estatál, Timor GAP, E.P, liuhusi kontratu ho empreza internasionál BJP, husi Xina, finaliza ona prosesu levantamentu dadus sízmiku iha bloku Pualaka ne’ebé lokaliza iha munisípiu tolu iha kosta finaliza ona no sei kontinua tama iha faze análize dadus, hafoin halo esplorasun ka perfurasun.

Antes ne’e, Gualdino do Carmo informa daudaun peskiza remata ona no na’in ba kontratu mak Timor GAP, halo ona análize dadus sízmiku ho durasan ba fulan-ualu, hafoin kontinua halo perfurasun.

“Bloku pualaka, Timor GAP hala’o hela prosesu avaliasan dadus sízmiku, finaliza mak entrega relatóriu ba Autoridade Nasionál Petróleu. Molok avansa ba halo perfurasun, maibé tuir planu, kontratu sira sei halo perfurasun posu ida tinan oin”, katak.

Nia hatutan katak aprovasan hotu ona no entrega ona ba Timor GAP iha fulan-Novembru tanba ne’e Timor GAP hatama ona planu atu konfirma distribuisan petróleu ne’e rasik, liuliu foku ba haree kálkulu ba volume, nune’e bele halo dezentvolvimentu ba perfurasun.

“Perfurasan iha bloku Pualaka, daudaun ne’e opsan sei nakloke hodi haree petróleu ou bele mós gás no bainhira finaliza ona mak sei kontinua perfurasan iha Pualaka ou iha fatin seluk,” nia esplika.

Rekorde katak lansamentu ba projetu sízmiku ne’e husi Primeiru-Ministru, Xanana Gusmão iha lora 11 Janeiro 2025 iha Natarbora, munisípiu Manatutu.

Projetu *2D Seismic Acquisition*, hanaran “Café” hanesan programa ida husi programa sira seluk iha kontratu fahe produsaun (PSC), PSC-TL-OT-21-17 nia laran. PSC-TL-OT-21-17 atribui ba Timor GAP Paulaca Block Unipessoal, Lda. (TGPB), subsidiáriu husi Timor GAP, E.P., empreza mina-rai nasional, nu’udar operadór úniku. Kontratu ne’e asina iha lora 7 fulan-Dezembru tinan-2021.

Rekizitu esplorasun iha períodu inisial levantamentu FTG, Estudu imajen jeokímika amplifikadu, no levantamentu sízmiku 2D. Levantamentu FTG ho total 3.149 Lkms ho espasu liña 500m kompleta ona iha 13 Setembru 2022. Atu kumpre kompromisu sira ne’ebé asina husi PSC, TGPB kompromete atu hala’o *Café 2D Seismic Acquisition* ho total liña 266 LKM iha área kontratu nian. Levantamentu sízmiku ne’e importante hodi halo estimativa ba total volume idrokarbonetu (PIIP) ho integra dadus sízmiku, jeolojia no jeofiziku hodi identifika akumulasaun idrokarbonetu no determina lokalizasaun futuru postu esplorasun.

Jornalista: Arminda Fonseca

Editora: Maria Auxiliadora